

На “Спелеофорум’2012” в Чехия

Досега в Чешката република са открити и проучени над 3 500 пещери . Всички пещери в Чехия са защитени от Закона за защита на природата и ландшафта . Моравският карст е един от най- важните и интересни карстови райони в Централна Европа. В неговите граници има повече от 1 113 пещери , като 4 от тях са пригодени за туристически посещения. Това са пещерите Пунква с подземната ѝ река появяваща се на дъното на прочутата пропаст Мацоха, Катеринската, Балцарка и Слоупско – Шушенската пещерна система . Тук си намира Аматерската пещерна система, чиято дължина от повече от 40 км което я прави най-дългата в Чехската република.

Когато разбрах че поредното заседание на бюро на Европейската федерация по спелеология ще се проведе в Моравия едва не подскочих от радост, защото никога не бях стъпвал там. И ето, че на 20 април прелетях през Виена за Прага където заедно с генералния секретар на федерацията Оливиер Видал се отправихме към сърцето на Моравският карст и втория по големина град на Чехия – Бърно. Щом стигнахме там, кривнахме на север и поехме към южно моравското селце Слоуп, където беше насрочено и провеждането на 31 – вото издание на годишна среща на Чехските спелеолози под надслов „Спелеофорум”.

Присъствието на ръководството на евро федерацията на това събитие съвсем не беше случайно. Освен оперативната работа, то имаше да цел да лобира пред общността на чехските колеги за присъединяването на националната им организация към Европейската федерация.

Нека сега ви въведа в обстановката! За център на форума бе нарочен културният дом в селото – приветлива и сравнително модерна едноетажна сграда с голям двор. Скоро той се изпълни с автомобили, а в тревните площи се появиха и палатки.

Паралиите можеха да вземат легло за 23 Евро в разположеното на 100-на метра китно хотелче „Стара школа”.

В голямото фоайе на културния дом бяха устроени регистратурата на събитието, столова, щандове за продажба на списания, книги, тениски и рекламни материали. Отделно бяха представени и няколко фирми и търговци на пещерна екипировка – въжета, челници, гащеризони и прочее. Горният полуетаж на салона беше дал място на организираната постерна изложба отразяваща откритията и проучванията на чехските пещерняци през изтеклата 2011 г. Подобно събитие и то в Чехия нямаше как да мине без прословутата местна бира. Такава наливна и то „на корем” всеки можеше да си купи в един от коридорите на сградата.

Началото на форума бе дадено в петъчната вечер с презентацията на Зденек Мотичка „20 години изследване на пещерата Аматыорска“. До края на следващите две представяния кино салонът почти се напълни и това не беше неочаквано за мен, защото Чехската федерация има над 1200 члена обединени в 56 пещерни клуба. Раздумките около последните пещерни приключения и изследвания продължиха в неформална обстановка – няколко бира с по някоя друга наденичка .....

Съботния ден включваше 17 презентации отразяващи чехски проучвания в страната и в Черна гора, Италия, Мексико, Румъния, Норвегия включително и 1-часовото представяне на целите, задачите и структурата на Европейската федерация по спелеология. Нашето брату управниците ѝ в лицето на президента Хуан Карлос (Испания), вице президента Джек Кампион (Великобритания) и моята скромна особа се тапосахме на сцената и

търпеливо изчакахме докато Оливие (Франция) си изговори приказката. После групата ни тихомълком се изниза от залата за да потъне в дебрите на заседателщината – едно от нещата поради което бяхме дошли тук.

Успокоението, че няма да мога да чуя и видя какво са сторили нашите колеги през миналата година дойде от това , че представените доклади на всеки спелеофорум се публикуват в специални издания 31 години подред. И така купувайки се последния брой станах съпричастен с дейността на чехските пещерни братя и осмислих времето си по обратния път към България.

Едва в късния следобед успяхме да намерим време за посещение на най- голямата местна забележителност - Слоупско – Шушенската пещера. На красноречиво потвърждение за това е факта, че пещерата се посещава средно годишно от по 51 хиляди туристи. И това не е случайно, защото най- напред в нея е прокарано най-дългото пещерно туристическо трасе от

14- те благоустроени пещери в Чехия. „Скромната” дължина от 1760 m в пещерата се преодолява за около час – час и половина, но за бързащите туристи е предвиден и по къс маршрут от 860 m. Даже не беше необходимо да влизаме в пещерата, че всичко тук е сериозно обмислено, „дипнато” и грижливо стопанисвано – обширен паркинг, подържани тревни площи прорязани от алеи, указателни табели за района и пещерата и разбира се красиви и добре структуриране приемни здания включващи каса, магазинчета за сувенири и прочее. За пореден път отбелязах, че няма благоустроена пещера у нас с подобен екстериор, ама какво да се прави?

Алеята водеща към входа, преминава по моста над Слоупския поток. Водите му текат още стотина метра правят рязък завой и се шмугват в пещерен вход – губилище.

Ние разбира се влезнахме като туристи и то по късия маршрут, не само защото нямахме екипировка, но и време за големи пещерни приключения. Едва ли е възможно да се опише в кратце видяното, но повярвайте ми посещението си заслужава. На само защото тук природата е дала почти всичко от себе си, но и защото стопаните са я благоустроили екологосъобразно и с много вкус. Блестящи от чистота пътеки, неръждаеми парапети и осветление край което, за разлика от пещерите у нас, няма и помен от лишеи, мъхове, папрати и каквато и да друга зеленина.

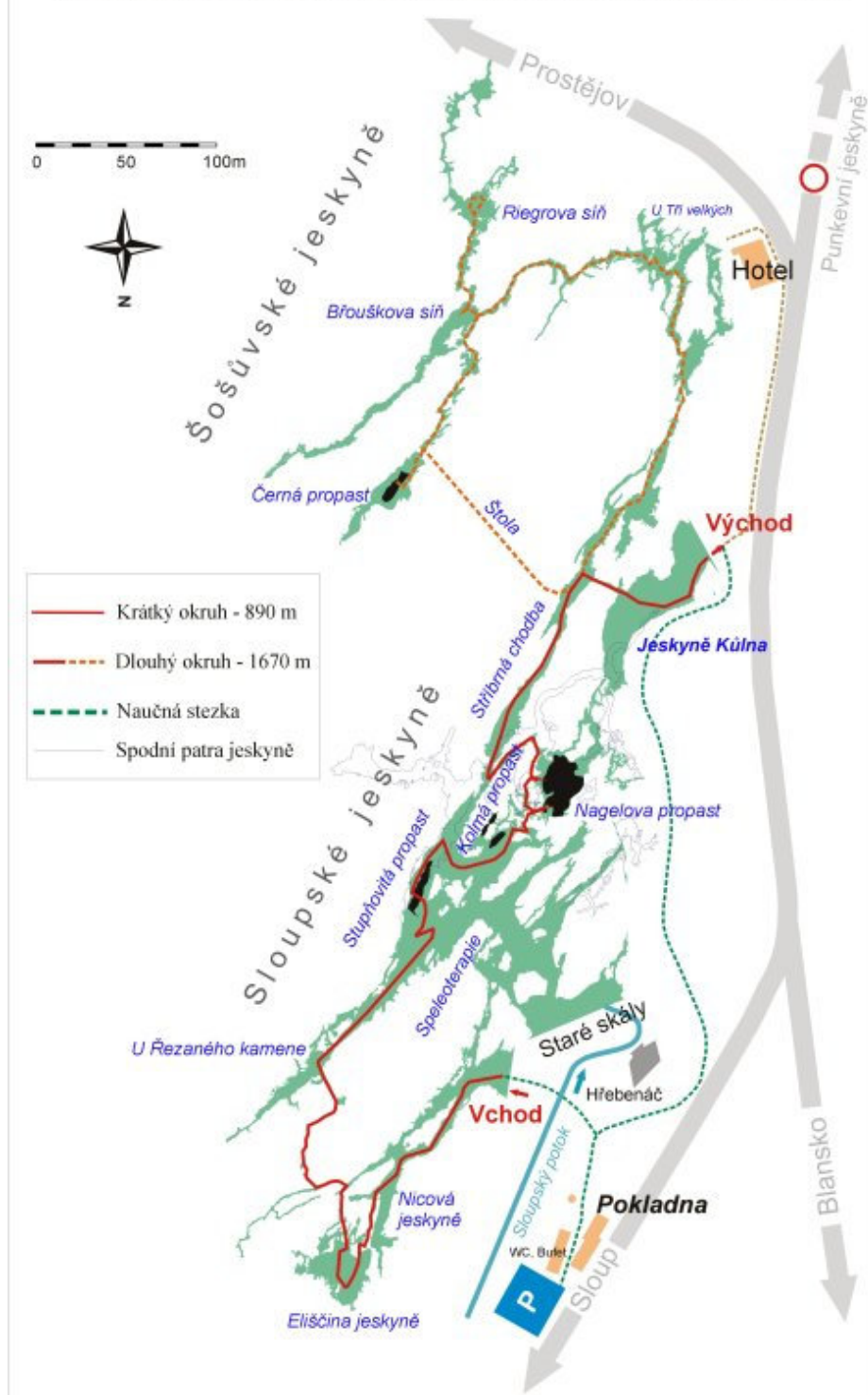
За съжаление, не ми остана време да прескоча и до близката пещера Кулна - най-важният спелеоархеологически обект тук с открити артефакти датирани от 120 до 8 хиляди години пр.н.е За прочутата Мацоха въобще и на можеше да стане и дума. Слоупско- Шушенската пещера и всички останали природни обекти в Моравския карст да се видят лично като най-близкият повод за това е 13-тия световен конгрес по спелеология който ще се състои през идната година в Бърно.

Спелеофорума мина плодотворно. Хората излизаха, не без подготовка, но не принудено споделяха успехите си, спореха , крояха планове – без напрежение, тихо и спокойно. На финала Асоциацията награди победителите в постерната сесия , а победителите, а и не само поляха събитието с доста бира. Между другото имах удоволствието на спешна стари приятели и да осъществя нови запознанства. Покрай известния германски изследовател Михаел Лауманс се запознах и общувах с екипа от чехи, които изследват солните пещери в Иран. На по бира отколешният ми словашки приятел Мартин Слука ми разказа за проучванията си във Венецуела и най-вече в планината Караджица в съседна Македония, където неговия тим достигна рекордната за там дълбочина от почти 600 м. (Словачка яма на Каражици). На срещата ми с Бохуслав Кортман председател на Словашката спелеоложка асоциация стигнахме до становището че ще е добре, ако възобновим активните в близкото минало контакти между пещерняците от двете страни.

Тръгнах си от Чехия щастлив, че имах възможност да бъде сред тамошните пещерняци и да се запозная с дейността им, а и частично от онова малко петънце от световно известният Моравски карст. Тръгнах си и малко тъжен, защото оставяйки зад гърба си всякакъв нигилизъм установих за подреден път, че почти във всичко сме далеч и от тях - по манталитет, чувство за общност, организация, дейност.....

Надявам се, че някой ден и у нас нещата ще бъдат по-различни, ако обаче поискаме да ги променим!

SLOUPSKO-ŠOŠŮVSKÉ JESKYNĚ

Автор на текста и снимките: Алексей Жалов